

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobce:

X
trvale bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Martinem Köhlerem
sídlem Vysoká 149/4, Liberec

proti

žalovanému:

Krajský úřad Libereckého kraje
sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Jablonec nad Nisou, odboru správního, oddělení přestupků (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 2. 12. 2020, sp. zn. X, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 6. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se z nedbalosti dopustil porušením § 71a odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“), tak, že dne X, minimálně v čase X hodin, v X, v ulici X, řídil motorové vozidlo tovární značky X, registrační značky X a řidičské oprávnění mu bylo pozastaveno exekučním příkazem podle exekučního řádu.
2. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobci podle § 125c odst. 5 písm. d) zákona o silničním provozu ve spojení s § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), uložena pokuta ve výši 5 000 Kč, podle § 125c odst. 6 písm. b) zákona o silničním provozu ve spojení s § 35 písm. c) a § 47 zákona o odpovědnosti za přestupky byl žalobci dále uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 6 měsíců a podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Z předloženého spisového materiálu vyplynulo, že policií ČR byl správnímu orgánu I. stupně dne 2. 10. 2020 oznámen shora popsany přestupek žalobce. Správní orgán I. stupně měl k dispozici zejména úřední záznam policie s popisem okolností přestupkového jednání, úřední záznam o podání vysvětlení žalobce, který však k věci odmítl cokoli uvést, a výpis z evidenční karty žalobce, z něž plyne, že žalobce měl ke dni pořízení výpisu, tj. 5. 10. 2020, pozastaveno řidičské oprávnění, a to již od 3. 7. 2019 v důsledku exekuce.
4. Správní orgán I. stupně po předání věci ze strany policie vydal příkaz ze dne 5. 10. 2020, proti němuž podal žalobce odpor. K ústnímu jednání konanému dne 25. 11. 2020 se žalobce nedostavil, při následném seznámení s podklady uvedl, že vozidlo řídil, neboť mu volala majitelka domu, v němž bydlí, a požádala jej, aby jí přivezl náhradní klíče od bytu její dcery, kde si zabouchla dveře, když uvnitř byla její jednoroční vnučka. Při zastavení hlídkou policie žalobce nenapadlo toto sdělit, po chvíli mu již volala sousedka, že klíče má. Sousedce klíče dovezla její dcera, která se právě vracela z Liberce. Žalobce situaci vnímal jako krajní nouzovou situaci.
5. Dne 2. 12. 2020 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí o přestupku, v jehož odůvodnění popsal zejména provedené dokazování ve spise dostupnými podklady a průběh řízení. Konstatoval, že nebyl důvod vyslýchat jako svědky sousedku X a její dceru X, neboť s odkazem na § 24 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo možno hrozící nebezpečí odvrátit jinak, což se nakonec také stalo, když situaci vyřešila dcera žalobcovy sousedky. Nešlo tedy o jednání žalobce v krajní nouzi. Žalobce věděl, že nesmí řídit, přesto porušil příkaz stanovený zákonem a spáchal přestupek. Pokuta i zákaz činnosti byly žalobci po

zhodnocení okolností případu uloženy na dolní hranici zákonem stanovené sazby.

6. K odvolání žalobce přezkoumal rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalovaný. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí uvedl, že správní orgán I. stupně shromáždil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a zejména se vypořádal s námitkou jednání v krajní nouzi, přičemž s tímto vypořádáním se žalovaný ztotožnil. V případě žalobce mohlo být nebezpečí plynoucí z toho, že v zavřeném bytě zůstala roční holčička odvráceno jinak, např. násilným vniknutím do bytu, okamžitým zjištěním místa a dojezdového času matky dítěte domů, přivoláním policie nebo společnosti, která dokáže v takovýchto případech zámek otevřít. Tak bylo možno odvrátit nebezpečí bez porušení zákonem chráněného zájmu. Nebyla tedy splněna podmínka subsidiarity, pročez nelze aplikovat institut krajní nouze. S ohledem na to nebylo třeba konat svědecké výslechy a zjišťovat, co vše mohlo holčičce hrozit. Žalovaný dále konstatoval, že ke spáchání přestupku postačí zavinění z nedbalosti, shledal naplněnou formální a materiální stránku přestupku a ztotožnil se s uložením pokuty a zákazu činnosti na samé dolní hranici zákonných sazeb.

II. Žaloba

10. Žalobce ve včasné žalobě namítal, že žalovaný se nezabýval odvolací argumentací žalobce a ignoroval judikaturu Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, na kterou žalobce v odvolání poukazoval. Žalovaný bagatelizoval tvrzení žalobce a dospěl k minimálně předčasnému závěru o vině žalobce. Je nesporné, že v daném místě a čase žalobce řídil motorové vozidlo, přičemž jeho řidičské oprávnění bylo pozastaveno exekučním příkazem podle exekučního řádu. Žalobce je však přesvědčen, že vozidlo řídil za situace pomoci v krajní nouzi, přičemž podmínky proporcionality a subsidiarity, vyjádřené v § 24 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, byly naplněny. V řízení nebylo zjištěno, zda se X pokusila kontaktovat policii nebo někoho dalšího, a s jakým případně výsledkem. Zjištěno bylo pouze to, že kromě žalobce pravděpodobně kontaktovala svoji dceru X - matku dítěte, která se nacházela v X a měla od bytu také klíče. Nebylo ovšem zjištěno, zda se X v době telefonátu od své matky nacházela ještě v Liberci, nebo zda již byla na cestě do Jablonce nad Nisou. Správní orgány nezjišťovaly, jak přesně byl žalobce o celé situaci informován, zda věděl o tom, že X chvilu nacházela, jestli X kontaktovala policii nebo i někoho dalšího apod. Tyto nezjištěné okolnosti měly zásadní vliv na rozhodnutí žalobce, zda se za daných okolností jednalo o situaci nutné pomoci v krajní nouzi. Bez jejich objasnění nelze dospět k jednoznačnému závěru o vině žalobce.
11. Bylo povinností správních orgánů doplnit dokazování, pokud žalobce navrhoval provedení důkazů výsledkem svědkyň X a X. Bylo také jejich povinností obhajobu žalobce věrohodným způsobem vyvrátit a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. K tomu žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, či na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 As 10/2011-111. Dle Nejvyššího správního soudu je nejprve nutno objasnit samotnou hrozbu, a teprve poté posoudit, zda byly splněny také podmínky subsidiarity a proporcionality. Správní orgány zvoleným postupem rezignovaly na povinnost zjistit, zda v dané věci byly podmínky pro vznik krajní nouze vůbec naplněny, a předčasně hodnotily naplnění podmínky subsidiarity. K otázce posuzování

krajní nouze žalobce odkázal také na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. 3 Tdo 1379/2019, a dále také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 As 1/2008-172. Správní orgány měly v první řadě zkoumat, jaké nebezpečí holčičce hrozilo, aby následně mohly správně posoudit jednání žalobce v takové situaci.

III. Vyjádření žalovaného

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních námitek dle § 75 odst. 2 s. ř. s., kterými je soud v duchu dispoziční zásady vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
15. Podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 6. zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a řidičské oprávnění jí bylo pozastaveno podle § 95 nebo exekučním příkazem podle exekučního řádu.
16. Podle § 24 odst. 1 a 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem. Nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.
17. Jak uvedl sám žalobce, mezi účastníky není sporné, že žalobce dne 15. 9. 2020 řídil motorové vozidlo, ačkoli jeho řidičské oprávnění tehdy bylo pozastaveno na základě vydaného exekučního příkazu. Podstata sporu spočívá v posouzení, zda žalobce při řízení vozidla jednal v krajní nouzi, popřípadě v posouzení, zda správní orgány zjistily skutkový stav věci v míře dostatečné pro takové posouzení.
18. Namítal-li žalobce nedostatek skutkových zjištění v návaznosti na nesprávné pořadí úvah správních orgánů, které předčasně hodnotily, zda bylo možno hrozící nebezpečí odvrátit jinak, aniž měly dle žalobce postaveny najisto, jaké nebezpečí hrozilo, shledává soud postup správních orgánů přípustným. Již správní orgán I. stupně, jehož závěry žalovaný potvrdil a odkázal na ně, přičemž obě rozhodnutí tvoří jeden celek, totiž vyšel z tvrzení žalobce ohledně zabouchnutých dveří a dítěte v bytě. Výslovně uvedl, že nemá pochybnosti o tom, že situace se stala tak, jak žalobce uvedl. Jeho rozhodnutí ani rozhodnutí žalovaného nebylo vystavěno na závěru, že žalobce lhal a k žádnému dítěti v zavřeném bytě nejel. Naopak správní orgány, pokud jde o hodnověrnost tohoto žalobcova tvrzení, jednaly ve prospěch žalobce, když jeho tvrzení uvěřily.

19. Poté, co žalobce přišel s tvrzením ohledně dítěte, byly myslitelné dvě základní situace. Buď mohly správní orgány prokázat, že žalobce nemluví pravdu a s klíčem k dítěti vůbec nejel. Pak by zjevně nebyl v krajní nouzi a byl by odpovědný za přestupek. Touto cestou se správní orgány nevydaly, když ostatně bylo možno předběžnou úvahou očekávat, že žalobce, jenž ke svému tvrzení navrhoval výslech svědkyň, by tvrzení ohledně zabouchnutých dveří patrně prokázal. Druhou variantou, na níž rozhodnutí správních orgánů stojí, bylo akceptovat tvrzení žalobce ohledně jím popsané situace, a v návaznosti na to se zabývat tím, zda za takové situace byly naplněny podmínky krajní nouze. Pokud bylo možno již po krátké úvaze dospět k závěru, že i pokud je pravda vše, co žalobce tvrdí, nejde o krajní nouzi, byly správní orgány oprávněny takový závěr vyslovit i bez toho, aby před tím byly vyslýchány svědkyně, jak požaduje žalobce.
20. Správní řízení je totiž mj. ovládáno zásadou hospodárnosti a procesní ekonomie. V návaznosti na to je třeba se ptát, co by výsledky navrhovaných svědkyň mohly do řízení přinést. Buď by vyvrátily tvrzení žalobce o dítěti za zabouchnutými dveřmi, což by vedlo k závěru o vině žalobce předmětným přestupkem, nebo by potvrdily (a u svědkyň navrhovaných samotným žalobcem je to pravděpodobné) uvedené tvrzení žalobce, což, jak plyne z rozhodnutí správních orgánů, vede opět k závěru o vině žalobce předmětným přestupkem.
21. Krajský soud se ztotožňuje s názorem správních orgánů, že nebezpečí hrozící dítěti za zabouchnutými dveřmi bylo možno v daném případě odvrátit jinak, což je ostatně nejlépe dokresleno tím, že se tak ve skutečnosti dle samotného žalobce také stalo. Byl-li žalobce, jenž měl již od 3. 7. 2019 pozastaveno řidičské oprávnění, kontaktován dne 15. 9. 2020 Katarinou Kováčovou s žádostí o klíč od bytu, měl při vědomí, že je mu zakázáno řídit, možnost odkázat volající na policii, zámečníka, její dceru, která měla klíč, nebo sám klíč dovézt s využitím libovolného jiného řidiče, taxislužby, hromadné dopravy apod. Jednoduchým dotazem mohl žalobce u X ihned zjistit, zda ví o někom dalším, kdo má klíč, zda volala dceři a kde se dcera s klíčem nachází. S ohledem na to, jak byla situace nakonec vyřešena, se nabízí, že žalobce by v takovém případě zjistil, že není třeba, aby v rozporu s právní úpravou řídil vozidlo, ani volil jiná shora nabízená řešení, neboť situaci vyřešila dcera X. Tyto úvahy lze učinit, aniž by byly v detailnější míře prokazovány konkrétní okolnosti případu.
22. Je pravdou, že při posuzování krajní nouze je namístě přihlédnout k duševnímu stavu osoby, která potenciálně v krajní nouzi jednala. K tomu však již správní orgán I. stupně případně odkázal na chování žalobce po zastavení policií, kdy žalobce v rozporu s tím, co by bylo možno očekávat, např. urychleně nesdělil policii, kam a proč jede a nepožádal ji o součinnost v co nejdřívějším dodání klíče s tím, že potenciální přestupek vyřeší následně. Žalobce si naopak našel dostatek času na to, aby, aniž se policii jakkoli zmínil o ohroženém dítěti, nejprve zavolał advokátovi, s ním se poradil a následně zcela odmítl vypovídat. Toto jednání žalobce nenapovídá, že by byl po telefonátu od X v takovém šoku, že myslel jen na ohrožené dítě a nebyl schopen racionálně vyhodnotit, že situaci lze řešit i jinak, bez porušení práva.

23. Rozhodnutí správních orgánů nejsou s odkazem na výše uvedené ani vnitřně rozporná. Upozornil-li správní orgán I. stupně na to, jak se žalobce choval po zastavení policejní hlídkou, činil tak při hodnocení emočního vypětí, kterému žalobce případně mohl v nastalé situaci čelit. Nesnažil se tím naopak změnit vyznění svého rozhodnutí tím způsobem, že by snad bez dalšího dokazování označil výpověď žalobce ohledně jízdy k dítěti za účelovou, a svůj závěr pak vystavěl na tom, že žalobce k dítěti s klíčem vůbec nejel.

24. Rozhodnutí správních orgánů se v souladu s žalobcem připomínaným usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, vypořádávají s důkazními návrhy žalobce, když vysvětlují, proč není třeba výslechy svědkyň provádět a že i bez provedení výslechů lze dospět k závěru o nesplnění podmínek krajní nouze s ohledem na nedostatky v otázce principu subsidiarity. K další žalobcem vzpomínané judikatuře lze uvést, že výše již soud vysvětlil, že správní orgány se nejprve zabývaly tím, zda nějaké nebezpečí reálně hrozilo. Akceptovaly přitom tvrzení žalobce ohledně jízdy za ohroženým dítětem, na což navázaly úvahou o tom, že dítěti hrozící nebezpečí bylo za daných okolností možno odvrátit jinak, přičemž možná řešení situace, i správními orgány uvedená, se jednoduše nabízela. Přijaté závěry nejsou v rozporu ani s žalobcem označenou pasáží jím citovaného rozsudku Nejvyššího soudu v trestní věci.

25. Pokud jde o odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 As 1/2008-172, ten se týká primárně vztahu nutné obrany a krajní nouze na podkladě jiného skutkového základu. Lze však uvést, že ani skutečnost, že za jistých okolností může být odebrání míčů dětem hodnoceno jako jednání v krajní nouzi, neznamená, že jako takové musí být automaticky vyhodnoceno jednání žalobce. K naplnění institutu krajní nouze je třeba splnit několik podmínek zakotvených v § 24 zákona o odpovědnosti za přestupky. V daném případě není sporu o tom, že zájem na ochraně života a zdraví dítěte je mimořádný, nepochybně vyšší než obecný zájem na ochraně majetku. Pokud však lze i takto významný zájem relativně snadno a rychle zachovat jiným způsobem, při jehož užití nedojde k porušení práva, je třeba dát takovému řešení přednost. Právě z tohoto důvodu nebylo jednání žalobce posouzeno jako jednání v krajní nouzi.

26. Již vůbec pak dle názoru soudu nebylo třeba dokazovat, co vše se ročnímu dítěti samotnému v zavřeném bytě potenciálně mohlo stát. K učinění závěrů o této otázce není zapotřebí dokazování, nýbrž postačí běžná lidská zkušenost, z níž plyne, že jistě bylo záhodno byt co nejdříve otevřít, neboť roční dítě potřebuje dozor dospělé osoby, bez něhož se samo může ohrozit na zdraví, či v krajním případě na životě. Soud však opakuje, že zde neleží podstata správními orgány přijatých závěrů. Ta spočívá v tom, že bylo možno dostupnými způsoby řešení vzniklé situace docílit otevření bytu bez toho, aby žalobce protiprávně řídil motorové vozidlo.

27. Nelze ani uzavřít, že žalovaný nevypořádal odvolací argumentaci žalobce. Byť individuálně nereagoval na jednotlivé žalobcem označené judikáty, představil, a to i s odkazem na rozhodnutí správního orgánu I. stupně, svůj ucelený právní názor na podstatu žalobcovy argumentace, která ostatně zůstává neměnná i v řízení před krajským soudem. Skutečnost,

že žalobce s výslednými závěry nesouhlasí, neznamená, že napadené rozhodnutí musí být označeno za nepřezkoumatelné.

V. Závěr a náklady řízení

28. Na základě shora uvedené argumentace soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. soud ve věci rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, neboť žalobce i žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasili.
29. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
30. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 16. srpna 2021

Mgr. Zdeněk Macháček
samosoudce